

Ki-organisaties CRV, Alta en Semex begeleiden vruchtbaarheid steeds intensiever

Niet het rietje, maar de dracht

Door een stijgende melkproductie per koe en de grotere omvang van melkveebedrijven is vruchtbaarheid steeds meer een aandachtspunt. Ki-organisaties spelen erop in met dienstverlening, waarbij betalen per dracht het uitgangspunt is. Deze opzet verdeelt de verantwoordelijkheid tussen ki en veehouder.

tekst Tijmen van Zessen

Met een vast bedrag per eerste inseminatie alle handelingen rondom het drachtig worden van de koe betalen. Ofwel, betalen per dracht. Het klinkt vreemd, maar inmiddels werkt tien procent van de veehouders in Nederland en Vlaanderen volgens dit principe. De afspraak valt onder het pakket Drachtwacht, waarmee CRV veehouders van dienst is op het gebied van vruchtbaarheid. 'In ruil voor een vast bedrag krijgen veehouders alle extra inseminatiehandelingen, standaard drachtcontrole, stieradvies en Koe-Attenties, een attentielijst met dieren die in aanmerking komen voor tochtcontrole, inseminatie of drachtcontrole. Daarnaast is er begeleiding door een vaste inseminator. Alleen het sperma valt buiten het pakket, dat wordt apart afgerekend', verduidelijkt Frido Hamoen, marketingmanager voor CRV.

'Vruchtbaarheid is steeds meer een aandachtspunt. Dat is een gevolg van de toegenomen melkproductie per koe. Dieren laten de tocht minder goed zien, een vlotte tochtexpressie na afkalven is niet meer vanzelfsprekend. Daarnaast speelt de schaalvergroting een rol, door minder individuele aandacht per dier is de tochtdetectie moeilijker.' Door Drachtwacht wordt volgens Hamoen de verantwoordelijkheid verdeeld over inseminator en veehouder. 'Wij

hebben niet alles in de hand. De inseminator en de stier bepalen samen voor ongeveer 15 procent de slagingskans van een inseminatie. De overige factoren zijn tochtdetectie en de omstandigheden rondom de koe, waarbij je kunt denken aan voeding, gezondheid en huisvesting. In Drachtwacht ligt er ook een prikkel bij de veehouder om hieraan te werken. Wij steken daar samen met de veehouder extra energie in.'

Drachtcontract

Een van de partijen die vanaf het eerste uur veehouders ondersteunt met diensten op het gebied van vruchtbaarheid, is Alta. 'Bij ons staat niet het rietje, maar de dracht centraal. Wij sluiten een drachtcontract met de veehouder. Daarin worden wij afgerekend op het wel of niet drachtig worden van de koe', vertelt Arjan Bom, verkoopmanager voor Alta.

Het risico dat een koe opbreekt draagt de fokkerij-organisatie samen met de veehouder. 'Met als uitdaging de vruchtbaarheid op het bedrijf van de veehouder te verbeteren. We maken afspraken over gewenste tussenkalftijden, aantal inseminaties per koe en het percentage gesignaleerde tocht. Wij leveren tegen een vast bedrag per koe sperma, drachtcontrole, inseminatiehandelingen en monitoren samen met de veehouder de resultaten. Het tarief is maatwerk en afhankelijk van het wel of niet zelf insemineren, wel of geen drachtcontrole

door de dierenarts en wel of geen inzet van geseekt sperma. Veehouders zijn daar vrij in, de enige voorwaarde is dat een deel van het sperma bij Alta wordt afgenomen.'

Steeds meer ki-organisaties kiezen voor dienstverlening op het gebied van vruchtbaarheid. 'Tien jaar geleden verkocht je snel een paar rietjes en reed je door naar de buurman om te kijken of daar ook nog wat nodig was. Nu is dat anders. Ki-organisaties die willen groeien, moeten meedenken met de veehouder en met oplossingen komen. Vruchtbaarheid is een knelpunt waarbij wij veehouders van dienst kunnen zijn', zegt Jurjen Boerrigter, medewerker verkoopondersteuning voor Semex. Op de NRM lanceert Semex het nieuwe AI24, een product- en dienstenlijn op het gebied van vruchtbaarheid. 'Zie het als een soort paraplu, met het tochtdetectiesysteem Heatime, het sperma van Semex (Repromax), stieradvies, vruchtbaarheidsadvies en een rekenmodel dat het verborgen rendement van een verbetering in vruchtbaarheid weergeeft.'

Optimaliseren per koeplaats

Repromax is niet nieuw, de naam staat voor een selectie stieren met beter bevruchtend vermogen, zoals bijvoorbeeld CRV dat doet met de term Bull's Eye en Alta met ConceptPlus-stieren. Het vruchtbaarheidsadvies is een onderdeel van Heatime. 'Wij starten met een nulmeting van standaard vruchtbaarheidskengetallen. Als die in kaart gebracht zijn, stellen we samen met de veehouder een doel vast en gaat er een kopie van de meting naar de dierenarts, die nog meer specialistische kennis heeft op het vlak van de vruchtbaarheid. Dit overzicht bespaart de dierenarts ook kostbare tijd in eventuele begeleiding', stelt Boerrigter.

Waarom kunnen veehouders zelf geen analyse maken van de standaard vrucht-

baarheidsgetallen? Bedrijven worden immers steeds groter en professioneler. 'Dat klopt. Het gaat ons ook om de bewustwording. Wat ligt er nog aan verborgen rendement? Daarom hebben we in samenwerking met accountantskantoor Accon-AVM een rekenmodule ontwikkeld, die dit rendement in beeld brengt. Dit maakt de besparing van een kortere tussenkalftijd inzichtelijk.' Frido Hamoen deelt die visie. Elk bedrijf waar CRV zorgt voor de inseminaties, krijgt Vruchtbaarheidsattentie, een vergelijkbaar product dat het kengetal niet-behaald rendement becijfert. 'Wij rekenen nog steeds met een nettoschade van één tot anderhalve euro per dag langere tussenkalftijd.' Nog steeds? 'In de praktijk leeft de discussie hoe be-

zwaarlijk een langere tussenkalftijd is. Daarbij speelt het argument dat minder afkalvingen ook minder trammelant geven. Maar als koeien vaker kalven, levert dat per saldo meer productie, omdat het aandeel piekproducties over de totale levensproductie hoger is. Het kleinere aantal droge dagen bij een langere tussenkalftijd weegt daar niet tegenop.' Boerrigter vult hem aan: 'Een gunstig gevolg is het lagere vervangingspercentage, waarmee extra groei of veeverkoop mogelijk is.'

Vruchtbaarheid wint aan belang

Figuur 1 geeft de trend in vruchtbaarheid weer in de Nederlandse veestapel. Na het quotumtijdperk wint een goede vruchtbaarheid aan belang, meent Ha-

moen. 'Dan is de schade van een slechte vruchtbaarheid twee keer zo groot. Nu denken veehouders als de vruchtbaarheid afneemt dat ze wel een paar koeien meer kunnen melken. Na het quotumtijdperk is een goede vruchtbaarheid bij 55 melkkoeien het verschil tussen 550.000 kilo of 500.000 kilo melken.' 'Hetzelfde geldt voor uiergezondheid; elke liter die wordt weggegooid is verlies. In Amerika is dit altijd al het geval geweest. Daar zie je dat tussenkalftijd heel belangrijk is en wordt er veel met synchronisatie gewerkt. Op de goede geleide bedrijven zijn er producties van 12.000 liter per koe bij een tussenkalftijd van minder dan vierhonderd dagen. Dat is optimaliseren per koeplaats in plaats van per liter melk.' |

Steeds meer ki-organisaties verzorgen ook drachtcontrole

Figuur 1 – Genetische trend vruchtbaarheid bij koeien (bron: CRV)

